

РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА ХРИСТО БОТЕВ – ВРАЦА

Отчет за дейността през 2017 година

Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и през изминалата 2017 година продължи с реализирането на поставените основни задачи:

1. Утвърждаване на библиотеката като обществен и културен център, осигуряващ на гражданите равен достъп до всички видове информация;
2. Постоянно обогатяване на библиотечните колекции с традиционни /книжни/ и други носители на информация;
3. Приложение на съвременни информационни технологии в библиотечното, справочно-библиографско и информационно обслужване, което да осигури многоаспектно търсене с цел максимално удовлетворяване потребностите на читателите;
4. Насърчаване на четенето със специално внимание към децата;
5. Активно участие със свои инициативи и дейности в националните библиотечни прояви и кампании;
6. Издателска и популяризаторска дейност по повод актуални дати и годишнини от местния и национален календар, включваща изработване и издаване на книги, библиографски справки, мултимедийни презентации и др.;
7. Утвърждаване ролята на Регионална библиотека като координационен, експертно-консултантски и квалификационен център за библиотеките от област Враца;
8. Разширяване контактите и партньорствата с институции, обществени организации, НПО, сдружения, съюзи и библиотеки от страната и чужбина. Участие в проекти на регионално и национално ниво.

I. Библиотечни дейности

1. Комплектуване и организация на библиотечните фондове и каталози

Комплектуването на фондовете е основна и неизменна задача на Регионална библиотека „Христо Ботев“. В края на 2017 година фондът на библиотеката наброява 260 286 библиотечни документа на стойност 423 879.37 лв. от всички отрасли на знанието и на различни носители на информация. Като: научна - 58.6%; художествена - 31%; детска научно-популярна - 4%; детска художествена литература - 6.4%. Спазено е едно добро съотношение на художествени и отраслеви БД. През 2017 година са постъпили 3 325 библиотечни документа на стойност 29 462.17 лв, от които 3 184 книги, 69 периодични издания, 1 графични издания, 26 бр., компактдискове, 26 бр. DVD, 5 т. нотни издания, 14 електронни книги. Новите библиотечни документи са 190 повече в сравнение с 2016 г. Анализирайки процеса на книгонабавянето през изминалата година, отчитаме ръст на закупуването на нови книги. През 2017 година във фонда на библиотеката постъпиха и първите електронни книги. Положителният резултат в комплектуване фондовете на библиотеката е постигнат и благодарение съпричастността и доброто отношение на граждани, институции и издателства, които продължават активно да даряват книги от личните си колекции и издателската си продукция.

За 2017 година в библиотеката от дарения са постъпили 2 262 библиотечни документа на стойност 18 075.60 лв.

Издателство „Труд и право“ традиционно ни предостави новите си издания по трудово право. Получихме като дарения авторски книги от: Красимира Кацарска, Весела Генова, Цветан Илиев, проф. Пламен Митев, Димитър Петровски, Орфей Петков, проф. Николай Димков, Анета Дилова, Цветана Евгениева, проф. Банко Банков, Петър Пунчев, Николай Колев, Юлий Йорданов.

Приключихме частичната инвентаризация на фонд „Периодика“. Изготвени са актовете за отчисления на установените липси и периодични издания с изтекъл срок за съхранение – 252 бр. на стойност – 451.71 лв., разпределени по отрасли на знанието и езици, отразени са в каталозите, инвентарните книги и книгата за движение на фонда. Изработен е констативният протокол за инвентаризацията, установените липсите са в рамките на допустимите според нормативните документи. Паралелно с частичната инвентаризация, в изпълнение на Заповед №11/2017 г. и Заповед №29/2017г. на Директора от фондове „Подръчен“ и „Основен“ бяха отчислени библиотечни документи по причина остарели по съдържание,

физически изхабени, невърнати и повредени/заменени от читатели – 3 106 т. на стойност 4 208.89 лв.

Набавените библиотечни документи са обработени технически, класифицирани, сигнирани, индивидуално и групово регистрирани в инвентарна книга и КДФФ в модул „Книги”.

Записите в модул „Книги” на програма АБ са 71 505 бр.

От фондът на отдел „Заемна за дома” са подменени 156 т. физически изхабени заглавия, със същите от дарения в по-добро физическо състояние. Отразени са промените в класификационни индекси, сигнатури и сигли на редактирани заглавия в читателските каталози.

Своевременно са подготвяни Свидетелства за дарение.

През изминалата година отдел „КОК” взе участие в Национален форум, организиран от Националната библиотека, по проблемите на стандартизацията и каталогизацията и въвеждането на новите Таблици за УДК в българските библиотеки. Предстои Регионална библиотека „Христо Ботев” да вземе конкретно решение за преминаване към работа с новите класификационни индекси.

Абонаментът за 2017 година се състои от 71 заглавия, от които списания 38 и 33 вестници на стойност 4 412.83 лв.

*Таблицы № 2, 3, 4 и 5 от приложението към отчета отразяват библиотечния фонд и набавените БД по съдържание, вид, език и начин на комплектуване.

*Таблица № 8 отразява текущите периодични издания по вид и съдържание.

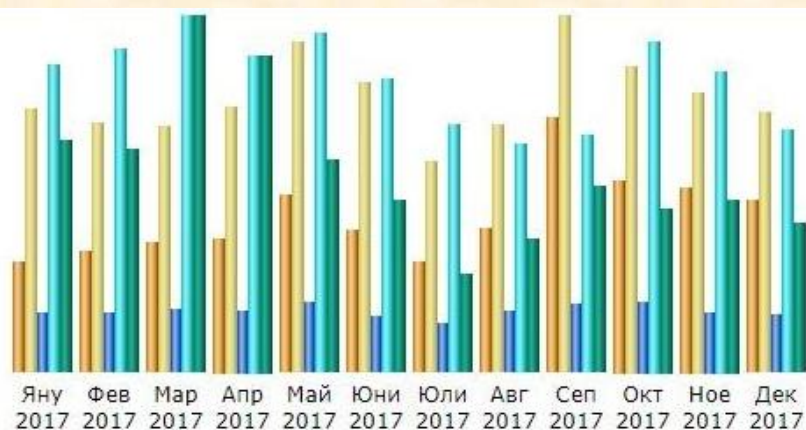

2. Библиотечна, справочно-библиографска и информационна дейност

През отчетния период Регионална библиотека има **87 232 посещения** от реални читатели в залите на библиотеката и **134 716 виртуални посещения** от потребители, които са се възползвали от информационните ресурси чрез Интернет. Раздадени са **140 559** библиотечни документи и са регистрирани **4 612** нови читатели.

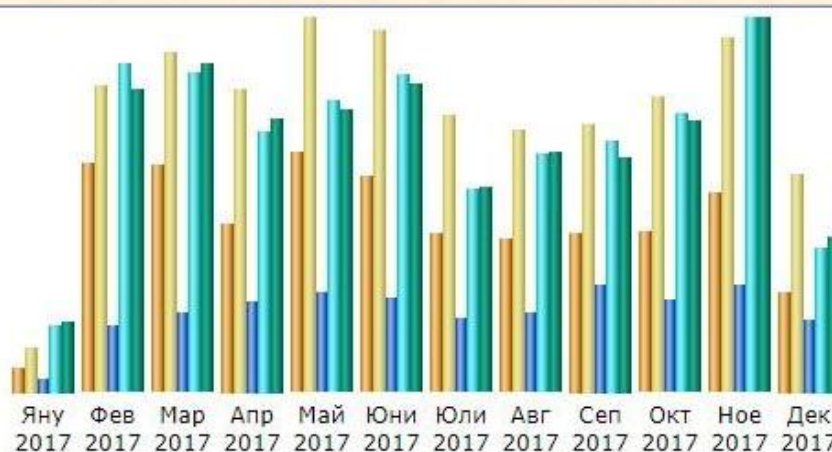
Наблюдава се драстичен ръст във виртуалните посещения на библиотеката благодарение на трите уебсайта, които ежедневно се обновяват със съдържание и активното присъствие на библиотеката в социалните мрежи – Фейсбук, Инстаграм и Туитър.

Посещенията на уебсайта www.libvratsa.org са общо 62 101 от 35 000 уникални посетители /за сравнение през 2016 година са 25 224 посещения от 12 730 уникални посетители/.

Месец	Уникални посетители	Брой посещения	Страници	Хита	Използван трафик
Яну 2017	2,050	4,938	8,986	47,282	2.91 GB
Фев 2017	2,263	4,670	9,060	49,720	2.81 GB
Мар 2017	2,421	4,635	9,724	54,722	4.51 GB
Апр 2017	2,498	4,993	9,648	48,823	4.03 GB
Май 2017	3,308	6,193	10,718	52,129	2.70 GB
Юни 2017	2,671	5,458	8,585	45,110	2.17 GB
Юли 2017	2,076	3,940	7,454	38,281	1.23 GB
Авг 2017	2,679	4,670	9,288	35,076	1.69 GB
Сеп 2017	4,764	6,690	10,485	36,331	2.33 GB
Окт 2017	3,570	5,760	10,904	50,850	2.07 GB
Ное 2017	3,482	5,271	9,345	46,318	2.19 GB
Дек 2017	3,218	4,883	8,560	37,160	1.88 GB
Общо	35,000	62,101	112,757	541,802	30.52 GB

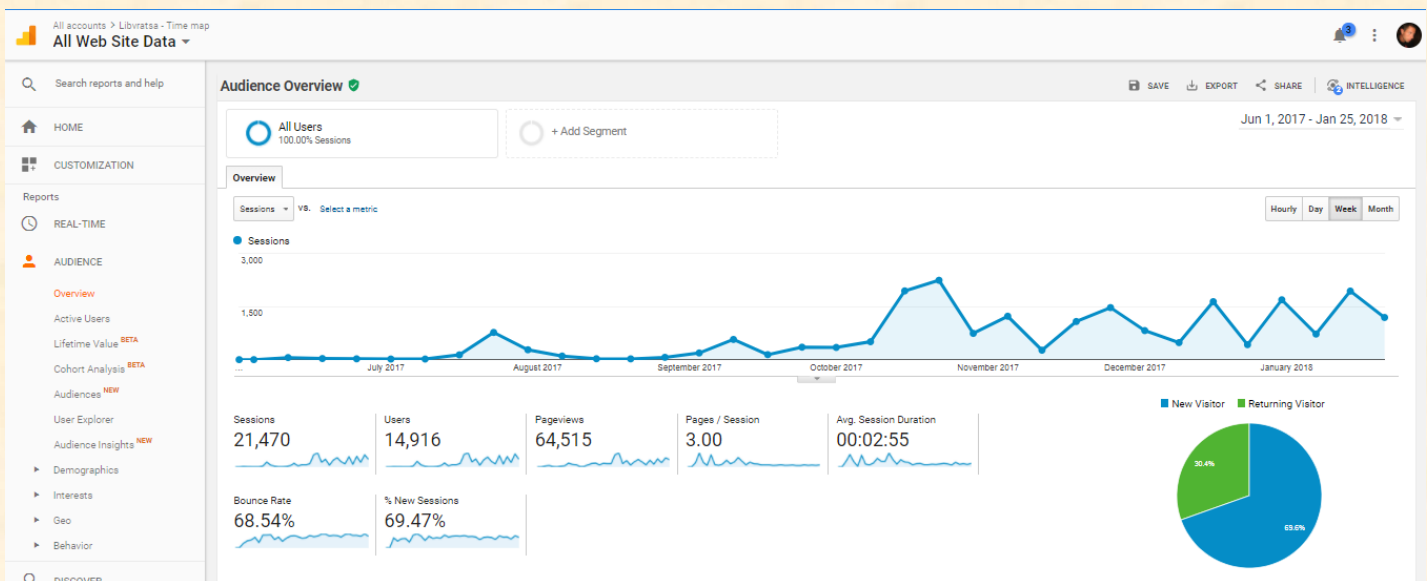
Посещенията на информационния портал, създаден по проект **„Трансграничен център за информация и комуникация Долж -Враца“** <http://portal.libvratsa.org/wp/> за периода са 47 475 от 28 268 потребители.

Месец	Уникални посетители	Брой посещения	Страници	Хита	Използван трафик
Яну 2017	323	634	1,912	9,841	776.78 MB
Фев 2017	3,182	4,260	9,414	47,517	3.20 GB
Мар 2017	3,134	4,717	11,287	46,174	3.47 GB
Апр 2017	2,353	4,222	13,093	37,544	2.89 GB
Май 2017	3,341	5,204	14,234	42,061	2.98 GB
Юни 2017	2,995	5,049	13,637	45,884	3.27 GB
Юли 2017	2,224	3,856	10,547	29,200	2.17 GB
Авг 2017	2,111	3,658	11,433	34,441	2.54 GB
Сеп 2017	2,200	3,749	15,594	36,471	2.49 GB
Окт 2017	2,254	4,124	13,452	40,255	2.87 GB
Ное 2017	2,750	4,942	15,551	54,058	3.96 GB
Дек 2017	1,401	3,060	10,317	21,014	1.64 GB
Общо	28,268	47,475	140,471	444,460	32.23 GB

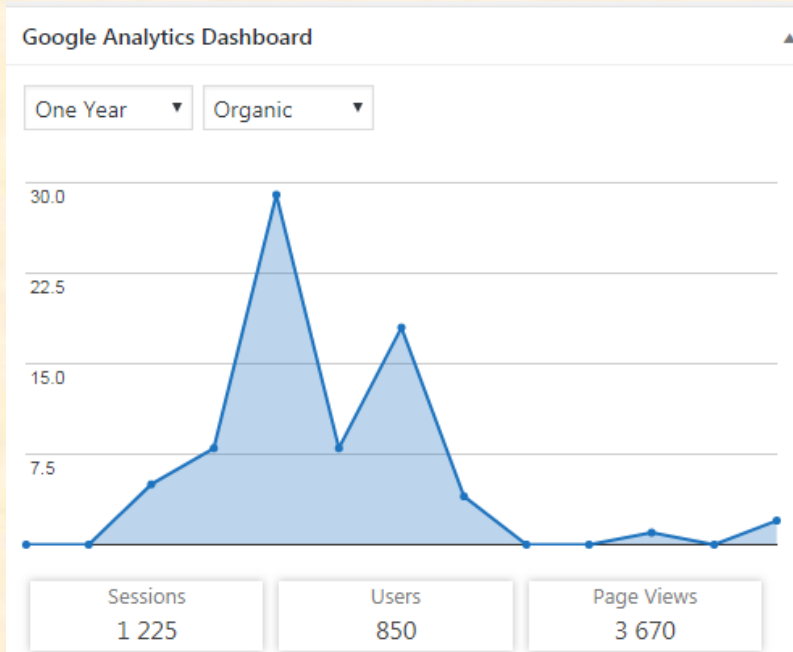
През годината стартира и сайт на проекта „Карта на времето - дигитален архив на регион Враца XX век” - kartanavremeto-vratsa.org. Основна цел на този уебсайт е да систематизира и предостави на широк кръг потребители информацията и ресурсите, събрани по проекта. Представени са в четири формата: снимки (към всяка снимка да има текст), аудио, текст и видео. Достъпът е лесен и интересен: просто изберете върху картата от началната страница област Враца и след това една от десетте общини. Историите са категоризирани по селища, но и тематично. Този сайт регистрира 21 470 посещения от 14 916 уникални потребители.

Посещенията във Фейсбук за отчетния период са от 7 126 потребители. Към 31 декември 2017 година страницата на регионалната библиотека има 1 377 привърженици, като през изминалата година броят на хората, които са харесали страницата е нараснал с 642 потребители. Средно на ден се преглежда от 593 потребители в социалната мрежа. По-голямата част от тях са жени на възраст от 25 до 44 години. Основната ни цел е да бъдем полезни, да получаваме обратна връзка и да увеличим каналите си за общуване с публиките. Вслушваме се в препоръките и мненията на нашите приятели, разговаряме и споделяме.

През 2017 г. разширихме витруалното си семейство и с блог за изкуство. Платформата носи името „АртЛиб – Враца“ и е разработка на курсист от Враца Софтуер общество. Разделени в няколко рубрики публикувахме интересни статии и публикации за кино, театър, музика, фотография, архитектура, дизайн. За по-малко от година „АртЛиб – Враца”

(блогът стартира в последните дни на м. февруари) има 19 публикации и 3 670 посещения от 850 потребители.

За първи път през 2017 година въведохме Електронни четци в обслужването и те вече са на разположение на читателите на библиотеката. Трите устройства могат да се използват от потребителите на място в отдел „Обща читалня“ от месец октомври. Те са изключително удобни за четене. Електронните четци са поредната ни стъпка към бързото внедряване на нововъведенията в света на книгите и технологиите в отговор на потребностите на нашите потребители. Тези устройства предлагат един невероятно удобен алтернативен начин за четене. Екранът им наподобява истинска хартия, а буквите са изписани като с мастило, затова визуално усещането много наподобява съвсем реална страница от обикновена книга. Устройствата могат да се ползват само на място в отдел „Обща читалня“. Основният акцент на комплектуването на електронни книги ще бъде от енциклопедичен и справочен характер.

Това на практика показва пътят на обществената библиотека – все повече достъпна до хората, чрез новите технологии. Усилията на екипа на библиотеката през последните години да направи голяма част от фондовете и ресурсите си достъпни до повече хора чрез различни видове електронни услуги е успял. Така хората пестят време и усилия, посещенията са се увеличили с 23%, спрямо предходната година.

По отношение на регистрирани читатели имаме промяна в процентно съотношение: рязко се е увеличило потреблението на библиотеката от ученици от начален курс - 39%.

*Таблица № 6 и 7 от приложението на отчета отразяват регистрираните читатели по видове професии, пол, възраст и образование.

При заетите библиотечни документи най-голям е дялът на книгите - 79%; периодични издания - 18% и други носители - 3%. Тук съотношението се запазва, както през изминалата година.

*Таблицы № 2, 3 и 4 отразяват заетите БД по вид, отрасъл на знанието и език.

Значително е увеличено търсенето на информация от електронните бази данни – най-голям дял от тях е на ученици – 46.1%; студенти – 34.2%; работещи – 14.9% и други категории – 4.2%. От дистанционните услуги, като презапис на книги по телефона, се възползваха – 409 читатели, а от презапис по e-mail – 80, изпълнени резервации по e-mail – 470.

Динамичните промени на потребителските нагласи, определят и нови дейности, с които библиотеката осигурява удовлетвореността на своите ползватели. Работата с информационни масиви и специализирани бази данни, определя систематични архиви на информация не само по служебен път, а такива които са предизвикани от потребителски търсения и запитвания. Справочно-библиографското и информационно обслужване в библиотеката включва подготовка на информационни продукти, предоставяне на устна информация и поддържане на справочния апарат. През изминалия период цялостната дейност на СБИО бе подчинена на стремежа към пълно задоволяване на информационните потребности на ползвателите в библиотеката. В сравнение с миналогодишните потребителски търсения, впечатление прави голямото разнообразие на теми и нарастващата вискателност от страна на читателите за точност и пълнота на справка, както и бързина на направената услуга. Изминалата година затвърди наблюдението, че услугите на СБИО се използват от широкоаспектна възрастова категория за разработки на доклади, теми, курсови и дипломни проекти като в повечето случаи исканията са придружени с библиография. Динамичните промени в българското законодателство рефлектират върху читателските търсения, наред с

българските нормативни и инструктивни документи се забелязва и интерес към европейското право.

Голямо внимание се обръща на правнонормативните документи. Ежедневно се добавят и осъвременяват електронните ресурси: „Кодекси“, „Международни и национални счетоводни стандарти“, „Договори и доклади за напредъка на страните от ЕС“; „Документи с българско и европейско нормативно съдържание“; пълнотекстово съхранение в PDF-формат на Държавен вестник за 2017 г. През изминалата година използването на платен режим за достъп до Правно-информационна система се оказва изключително полезен. Освен ревизирана нормативна документация, системата предлага готови формуляри на документи, много често търсени от потребителите. Достъпът до Европейско право, казуси по гражданско-процесуални иски и документация по решения и давания на съдебните органи също е полезен за потребителите. Близко 300 са извършените справки със системата АПИС.

Броят на справките, направени през годината е както следва: устни – 14 746; писмени – 102; търсене в автоматизираните БД и каталози – 10 781 - общо 25 629. Темите на писмените библиографски справки са определени от читателските търсения и са от всички отрасли на знанието.

Регионалната библиотека полага усилия да удовлетвори потребностите на населението на град Враца в областта на е-здраве, е-култура, е-образование, е-заетост. В резултат на въведените иновативни услуги, търсенията в електронните ни бази данни са се увеличили средно с около 40%. Продължи традицията за колективни посещения на ученици за запознаване с обслужването, справочния и информационен масив на библиотеката и провеждането на открити уроци, мултимедийни презентации по определени теми (включени в учебния процес), организирани и провеждани от обслужващите отдели.

През отчетната година се наблюдава повишен интерес към библиотеката и това се дължи на огромните усилия, които полагат всички специалисти не само в ежедневната работа, но и в организирането на различни инициативи. Нараства броят на наши читатели, ползващи автоматизираните потребителски места като резултат от навлизането на новите технологии, използването на по-съвършени некнижни носители, до известна степен променените образователни критерии, променените нагласи, силното влияние на Интернет и др.

Важен елемент в работата на библиотеката е обратната връзка с потребителите. Затова през изминалата година продължихме да изготвяме месечна класация на най-четените книги в отдел „Заемна за дома“, която

ежемесечно се публикува на страницата на библиотеката във Фейсбук. В края на годината изготвихме и класация за най-четените книги и в Детски отдел.

Положени бяха много усилия за разгласа на онлайн услугите, които могат да бъдат получени чрез сайта на библиотеката – търсене в каталозите, презапис на книги, резервация на книги, проверка на статус и др., което ще продължим като тенденция и през 2018 година.

II. Информационни технологии

През изминалата 2017 година Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца поддържа: 180 устройства, свързани помежду си в локална мрежа и с достъп до Интернет: 36 компютърни конфигурации, 3 преносими компютъра, 2 сървърни системи, 12 принтера, 2 мултифункционални устройства, 3 скенера, от които 1 за книги и 2 плоски, 6 рутера, 9 комутатора (суича), 1 UPS устройства, 2 мултимедийни проектора, 3 ТВ монитора, видеоконферентна система, над 100 периферни устройства – мишки, клавиатури, камери, тонколони, слушалки, 4 таблета, 3 смартфона и 3 електронни четци.

Изминалата 2017 година беше изключително натоварена по отношение на поддръжката на компютърната техника. Поради токов удар в отдел „Заемна за дома“ в началото на годината излязоха от строя 3 компютърни системи, 2 принтера, мрежов комутатор и безжичен рутер. Трите компютърни системи бяха своевременно подменени с налични, бяха закупени и инсталирани нов лазерен принтер и безжичен рутер.

По-късно бяха закупени 4 нови компютърни системи и 2 лазерни принтери, като 2 от компютрите и 1 от принтерите бяха инсталирани в отдел „Заемна за дома“, а другите съответно в отдел „КОК“ – компютър и принтер и компютър в отдел „Обща читалня“.

Преместени бяха двете сървърни системи в друго помещение, като за целта беше разширена и преустроена локалната мрежа на библиотеката. Бяха закупени и настроени безжичен рутер и комутатор за сървърното помещение.

В Детски отдел също беше преустроена локалната мрежа и добавен нов компютър за ползване от читатели.

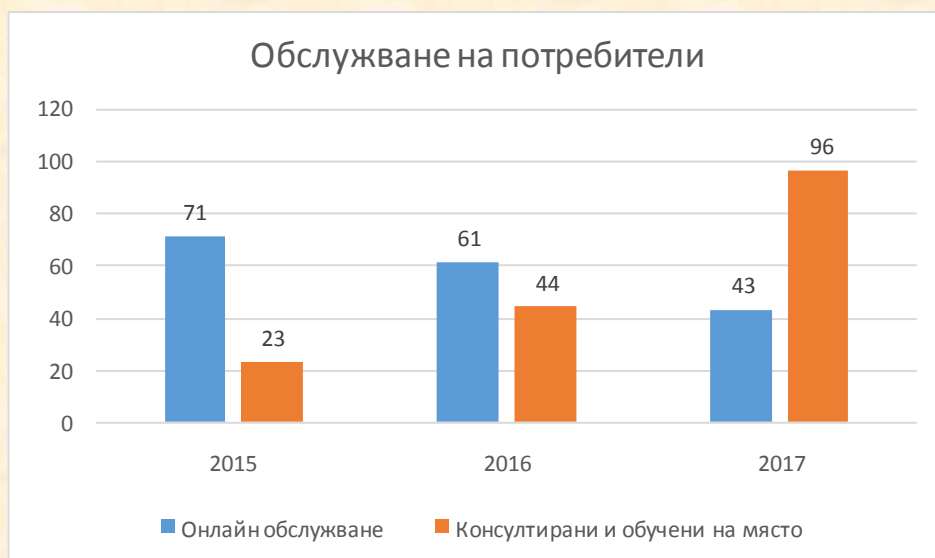
През месец март бе направена инвентаризация и изготвен протокол за бракуване на стари компютърни системи, които са физически и морално остарели.

Хардуерна и софтуерна профилактика бе направена на всички компютри, които се ползват от читатели в отделите „Заемна за дома“, „Обща читалня“, Детски отдел и Филиал.

Отдел „Информационни технологии“ извършва и експертно-консултантска дейност по въпроси, свързани с автоматизация на библиотечните дейности. В сравнение с предходни години, броят на консултациите се е увеличил с около 30%.

През изминалата година специалистите от отдел „Информационни технологии“ са подпомогнали обслужването на 139 потребители чрез: онлайн формата за контакти, запитвания в рубриката „Попитай библиотекаря“, по електронна поща и на място в библиотеката. Една част от тях са индивидуално обучени или консултирани по различни теми в областта на ИТ – работа с електронна поща, инсталиране на Windows, работа със Скайп и Фейсбук, работа с офис програми и др.

По-задълбочен анализ на цифрите от тази и предходните години показва, че намалява броят на обслужените онлайн потребители за сметка на увеличения брой потребители, преминали обучение в библиотеката. Този факт всъщност показва, че потребителите все по-малко се нуждаят от посредническата роля на ИТ специалиста за ползване на предлаганите онлайн услуги от библиотеката. Това може да ни радва, защото означава, че ние добре сме си свършили работата в повишаването на информационната им грамотност чрез индивидуалните и групови обучения.

III. Издателска дейност

През 2017 година в отделите „Краезнание“, „Изкуство“, СБИО и „Обща читалня“ бяха подготвени писмени справки, препоръчителни списъци и информационни бюлетини, отразяващи читателските търсения, свързани с актуални теми, годишнини и събития.

IV. Културна дейност

За отбелязване на актуални събития, дати, годишнини и теми от националния и местен календар през 2017 година бяха организирани редица инициативи. Като най-запомнящи се безспорно бяха:

Конкурс „Капчица в града“

По повод 22 март - Световен ден на водата Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и „ВиК“ ООД - Враца организираха конкурс за написване на приказка със заглавие „Капчица в града“.

Идеята бе да се обединят усилията в информиране на обществеността за важната роля за опазване чистотата на водата, а целевата група децата на възраст от 11 до 15 години. Под формата на кратка приказка малките читатели разказаха за приключенията на Капчица, която попада в града. По този начин те показаха знанията си за кръговрата на водата /откъде е дошла нашата измислена героиня/, къде попада след това и пътят ѝ чак до пречиствателната станция, например.

Целта ни бе:

- Да провокираме децата да мислят за водата като ценен ресурс, каквато всъщност е, да се интересуват за начините, по които може да се пречиства и пести;
- Стимулиране на творческото мислене и създаване на художествен текст.

Маратон на четенето

В периода от 2 до 23 април 1 500 участници се включиха в инициативите на библиотеката за поощряване общуването на читателите с книгите. Заедно се потопихме във вълшебния свят на приказките, в света

на отминали времена и герои, оставили трайни следи в родната и световна литература. Възпитаници на детските и учебни заведения в града се включиха в нашите инициативи „Прочети ми за Левски“, „Разкажи ми приказка“, „Шарена торбичка“, „Моята любима книжка“. Най-активните ни приятели бяха на възраст от 4 до 12 години. Уникални украси пък сътвориха децата от Помощно училище „Д-р Петър Беров“ в арт работилница по случай Великден. Всеки от посетителите успя да разгледа и изложбата „Посветен на Отечеството“ в чест на 180 години от рождението на Васил Левски.

Нощ в библиотеката

От 1995 г. насам с решение на ЮНЕСКО 23 април се отбелязва по цял свят като Световен ден на книгата и авторското право. Световната нощ на книгата – „най-голямото масово подаряване на книги“, е инициатива, насърчаваща четенето и начин любимите ни книги да достигнат до нови читатели. Провокирана от тази световна инициатива Регионалната библиотека се включи в Световната нощ на книгата 2017. Стотици приятели и почитатели на литературата и изкуствата участваха в изявиите.

Образователна програма „Роден край“

Библиотеката, съвместно с музеите и останалите културни институти в града, осъществява поредица от обучителни инициативи, насочени към децата и младежите от региона. Една от тях – образователната програма „Роден край“ – има за цел да провокира интерес у подрастващите към природните и културно-историческите забележителности на град Враца и Врачанския край и формира отношение към символите и традициите на старите врачани, към тяхното духовно наследство. Възраждането на традиционни занаяти и придобиване знания с пряка практическа насоченост, на житейски умения, които не са намерили място в учебните програми на училищата, но удачно ги допълват, са търсен и желан резултат. По нетрадиционен и забавен начин се представят интересни вярвания, обреди и обичаи, открити са творчески работилници, провеждат се краеведски разходки.

През 2017 година са проведени 8 краеведски разходки в няколко направления: Символите на Враца, Празничен народен календар, Легендите на Стара Враца и Наследство (работа на терен). Участници са общо над 200 деца от училищата във Враца и читалищата в Паволче и

Кулата; краеведска разходка, беседа и участие в традиционен поход до Бистрешкия манастир.

Национална изложба с международно участие „За Ботев и книгите”

Изложба с международно участие на редки и ценни книги, посветени на Христо Ботев бе организирана в библиотеката по време на Ботеви дни 2017.

В експозицията бяха представени редки и ценни книги - съчинения на и за Христо Ботев. Биографична и мемоарна литература - спомени на Ботеви четници и съратници. Сборници от Ботеви чествания и юбилейни издания.

Десет библиотеки от страната и чужбина се включиха със свои притежания в изложбата „За Ботев и книгите” - Библиотека „Александър и Аристия Аман“ - град Крайова, Румъния, Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – град София, Регионална библиотека „П. К. Яворов” – град Бургас, Регионална библиотека „Пенчо Славейков” – град Варна, Регионална библиотека „П.Р.Славейков” – град Велико Търново, Регионална библиотека „Христо Ботев” – град Враца, Регионална библиотека „Априлов-Палаузов” - град Габрово, Регионална народна библиотека „Иван Вазов” – град Пловдив, Регионална библиотека „Любен Каравелов” - град Русе, Регионална библиотека „Г. С. Раковски” - град Ямбол.

Лято в библиотеката

За поредна година Регионална библиотека „Христо Ботев” подготви програма за работа с малките си читатели през ваканционните месеци. В продължение на 3 месеца малчуганите избираха да прекарат ползотворно дните от ваканцията си с книги и забавления в Детски отдел и филиала в ж.к. „Дъбника”. Богатата програма на традиционната инициатива „Лято в библиотеката 2017” включваше приказни игри за всеки ден. Понеделникът и петъкът бяха запазени за развиване на въображение чрез създаване на истории в игрите „Вълшебната страна на буквите” и „Приказна съкровищница”. В четвъртък учениците четяха книги от препоръчителните списъци и водеха читателски дневници. Най-атрактивна за децата беше изнесената лятна читалня, в която запазихме традицията да каним популярни личности от града да четат любимите си приказки. Инициативите, проведени през лятото, бяха посетени от над 1 100 деца.

#VlogOn „Разкажи ми за забележителностите в твоя град”

Общо 20 деца от Враца приеха предизвикателството да се впуснат в необятния свят на видео общуването и новите технологии с обучението #VlogOn „Разкажи ми за забележителностите в твоя град”. Участниците, на възраст от 10 до 13 години, направиха първите си стъпки като влогъри с помощта на библиотечните и информационни специалисти. В периода от 4 юли до 29 август те разкриха пред младите таланти тънкостите за създаване на влог и заснемане на видео. Всяка следваща седмица децата навлизаха все по-дълбоко в дебрите на видео споделянето.

По време на обучението децата получиха ценни познания в четири аспекта:

- безопасен Интернет - правила за сигурност и безопасност в Глобалната мрежа, въпроси свързани с авторско право.
- технически – мобилни приложения за водене на влог, създаване на профил в Gmail и канал в YouTube, основните части на влога, спецификата на техниката, необходима за заснемане на клип, програми за монтиране;
- краеведски – краеведски разходки и работа на терен, където участниците проучваха и опознаваха природните, културните и историческите забележителности;
- комуникационни – поведение пред камера и как да спечелим вниманието на аудитория.

Специалната изненада за участниците беше онлайн срещата им с влогъра, родом от Враца, Симеон Керемедчиев – Симби.

На финалната среща участниците представиха авторските си влогове, в които разказваха предимно за местата, превърнали се в символи на Враца - проhodът Вратцата, кулата на Мешчиите, Комплекс Вестителят (Хижата), паметникът на Христо Ботев, етнографско-възрожденски комплекс „Св. Софроний Врачански”.

Всички клипове са качени в YouTube канала на Регионална библиотека „Христо Ботев”. Идеята на екипа на библиотеката е вече обучените деца да продължат да творят по теми, свързани с насърчаване на четенето сред подрастващите и младежите.

Есенни игри

Тази година за втори път се проведеха есенни игри „Приказни сезони“ за нашите най-малки читатели. Под формата на интерактивна игра децата подреждаха тематични дискове с картинки, описващи годишните времена.

За Регионална библиотека работата с деца е във фокуса на вниманието, а през последните години тя е основен приоритет. Ние провеждаме целенасочена политика, включваща различни форми с цел разширяване на кръга от четящи деца и преодоляване на негативните тенденции за отлив от книги и четене.

#Събуди се за бъдещето - Кафене на знанието

Инициативата се проведе за първи път в рамките на Дни на отворените врати, посветени на 1 ноември – Ден на народните будители и бе голямото предизвикателство на Регионална библиотека „Христо Ботев“ към тийнейджърите. Младите хора на Враца написаха своето виждане за народен будител в „Кафене на знанието #Събуди се за бъдещето“. Срещата, във формат световно кафене, бе провокация към тийнейджърите от 8 до 12 клас да мислят по нов, нетрадиционен начин върху една много позната за тях тема.

Трите тези, които трябваше да защитят учениците бяха: Буден ли си? /Какво определение за народен будител би написал днес?/, Народните будители не са останали в миналото. Има ги и днес! и Будител = Известен. Общо 88 млади момчета и момичета от Враца обединиха усилия да защитят твърденията, че будителите преди всичко са различните хора, бунтарите, тези, които успяват да вдъхновяват и дават стимул за развитие на талантиливи младежи. Според учениците голяма част от народните будители идват от миналото, но това не означава, че трябва да бъдат забравени, тъй като посланията им звучат актуално и днес. Когато трябваше да посочат съвременни будители, тийнейджърите се обединиха около твърдението, че обществото усеща недостиг на силни личности, които да събудят хората и да ги извадят от апатията на ежедневието. Младежите успяха да посочат само няколко имена на българи, които след години ще бъдат наред с Христо Ботев, Васил Левски, Паисий и Софроний Врачански. Учениците споменаха сред модерните будители и създателите на Враца Софтуер Общество – Емилиян Кадийски и Теодор Костадинов.

Всички участници от ППМГ „Акад. Иван Ценов“, ПТГ „Н. Й. Вапцаров“, СУ „Христо Ботев“, СУ „Васил Кънчов“ и СУ „Козма

Тричков” получиха едногодишни карти за всички отдели и ресурси на библиотеката.

Четиринадесета регионална краеведска конференция „Дунав – път през времето, мост между светове”

Участие взеха представители на културните институции от Северозападна България – регионалните библиотеки, музеите и архивите от Видин, Монтана и Враца, Исторически музей - Оряхово, читалищните библиотеки в Козлодуй, Софрониево, Долни и Горни Вадин, Бяла Слатина и Малорад, историци от врачанските училища „Козма Тричков” и „Христо Ботев”, представители на Регионално краеведско дружество – Враца и дружество „Сребрения” – Бяла Слатина”, изследователи от БАН.

„Дунав – път през времето, мост между светове” - различни гледни точки към една вечна тема, поредното предизвикателство и празник за изследователите от Северозападна България. Възходът на големите дунавски градове – Видин, Лом, Оряхово, пренесеният „по реката европейски стил” в архитектурата, образованието и книгоразпространението, търговията, модата, градоустройството, науката и изкуството. Историята и съдбата на видни революционери, търговци, предприемачи и общественици, творци, свързани с Дунав. Ежедневието и празникът на хората, за които Дунав не е само митологема, а „реката на живота” и в буквалния, и в сакралния смисъл. Пореден поглед към стотиците измерения на Дунав, тема неизчерпаема и пълноводна като самата река.

Изложба „Коледата и Новата година на XX в. в пощенски картички“

Изложба на коледни и новогодишни пощенски картички под надслов „Коледни послания” се прави за трета поредна година в Регионална библиотека. През 2015 г. показахме колекция от началото на XX в., през 2016 г. - дарение от уникати - ръчно изработени ретро картички от цял свят, а през 2017 г. - коледните послания на цяло столетие в 133 картички от различни периоди на XX в.

Културната дейност в Регионална библиотека през 2017 година бе насочена основно към привличане на нови читатели, приобщаване към книгата и четенето и обогатяване културния живот в града.

*В приложение № 9 са посочени видовете библиотечни инициативи през 2017 година.

V. Проекти и програми

Проект „Карта на времето – Дигитален архив на регион Враца – XX век”

В края на 2015 г. Регионална библиотека „Христо Ботев” - Враца приключи реализирането на проект „Трансграничен център за информация и комуникация Долж-Враца“ по Програмата за трансгранично сътрудничество между Румъния и България. Една от задачите по този проект бе създаването на Информационен портал на РБ – Враца с дигитална библиотека. Тя стартира с 500 дигитални обекта, разпределени в 5 колекции от фонда на отдел „Краезнание”: „Пощенски картички”, „Фотографии”: „Автентичен фолклор – записи” и тематичните „Наследство” и „Христо Ботев”. Дигитализираните документи представят бита, културата и традициите през целия XX век на пограничните общини. Платформата, която беше създадена, ни дава възможност да продължим дейностите и разширим обхвата на краеведските материали, които да бъдат включени в нея, както тематично, така и географски и създадем един общ дигитален архив на целия Врачански край: 10 общини – 123 населени места. Така се роди и нашият нов проект, осъществен с финансовата подкрепа на Министерство на културата.

Цел на проекта „Карта на времето” е издирването, събирането и документирането на бита, историята и традициите, културната и родова памет на селищата от регион Враца като принос към документирането на културното наследство на района и общобългарското краезнание. Предмет на проучването са автентичният фолклор, ценните документи и фотографии от сбирките на читалищата в населените места, лични и семейни сбирки, сбирки на местни краеведи, църковни библиотечни сбирки. Обхват - 123 населени места от общините: Борован, Бяла Слатина, Враца, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин.

По предварително утвърден график (с някои размествания в хода на работата) от началото на годината до м. август 2017 г. успяхме да обиколим 123 населени места от област Враца. Събраните фотографии са над 10 000, от лични архиви и фотоалбуми, над 150 часа теренни записи с ценна (бих казала безценна!!!) краеведска информация, събрана от 700

информатора на различна възраст от всички населени места. Между тях – носители на традиционен фолклор и занаяти (певци, инструменталисти на народни и духови инструменти, разказвачи, народни лечители, майстори на занаяти и др.), хора, с особен статут в местната общност – наричани на много места „живата памет на селото“. В откриването им безценна е помощта на нашите колеги от читалищата, краеведите, учителите и кметовете. Оказа се, че в много от селата не помнят да е правено каквото и да е организирано от институциите етнографско или историческо проучване в близкото и по-далечно минало и интересът към нас се оказва значителен и неочакван. От друга страна времето, с което разполагахме се оказва крайно недостатъчно и си набелязахме доста теми, които се нуждаят от допълнително проучване (някъде и по тясно специализирано) на много места, така че проведеното проучване в този смисъл добива значението на предварително и общо. Втора и трета обиколка (на определени места) ще бъде приоритет в нашите бъдещи планове. Тепърва ще започне работа по дигитализиране на събраните архиви на читалищата. Информацията ще бъде систематизирана и обработвана, за да може да се даде действителна оценка на материалите, положили основата на дигиталния ни архив. Такава е статистиката в цифри. Но това, което събрахме, не може да се побере в подобна рамка!

Създаване на Дигитален архив на регион Враца – ХХ век – история, култура, бит и традиции, забележителности дава автентична „картина“ на живота на всяко от населените места (текст, звук, фотография) на регион Враца. Ценни записи, документи и фотографии излизат от забвението, за да бъдат опазени и показани - представени по най-добрия общодостъпен начин, за да разкрият пред съвременника „житието“ на един от най-колоритните и интересни, но и в същото време един от най-бедните и обезлюдени днес региони на България. Магията на словото, на песента, на традицията. Красотата и лечебната сила на природата. Простичките покъртителни човешки послания в лични истории и разкази по снимки. Панорама на един свят, който вярва в живота на общността, в Божията благословия и пътя на светлината.

Програмиран е и изработен сайт на проекта - kartanavremeto-vratsa.org. Основна цел на този уебсайт е да систематизира и предостави на широк кръг потребители информацията и ресурсите, събрани по проекта „Карта на времето - дигитален архив на регион Враца ХХ век“. Представени са в 4 формата: снимки (към всяка снимка да има текст), аудио, текст и видео. Достъпът е лесен и интересен: просто изберете върху картата от началната страница област Враца и след това една от десетте

общини. Историите са категоризирани по селища, но и тематично. Върнете се в XX век!

До края на 2017 г. в сайта са публикувани 500 истории от различни селища, които вече са споделяни многократно в социалните мрежи. Интересът към „Карта на времето“ е значителен, макар това да е само началото (тепърва той ще бъде обогатяван с истории и материали) хората споделят и коментират, допълват информацията или направо описват събития и личности от публикувани в него снимки и други документи.

„Смарт-Либ“ – Комуникационен център в библиотеката

Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца обучи 96 граждани на възраст над 55 години за работа с мобилни устройства и приложения в рамките на проект „Смарт-Либ – комуникационен център в библиотеката“. Той се реализира в партньорство с библиотеката при НЧ „Просвета-1915“ – град Мизия и библиотеката при НЧ „Развитие-1892“ – град Бяла Слатина.

В периода ноември 2016 г. – март 2017 г. през обученията са преминали 96 потребители от градовете Враца, Бяла Слатина и Мизия, както и 24 библиотечни специалисти. Чрез реализирането на този проект успяхме да повишим качеството им на живот и тяхната информационна изолация, както и да подготвим тази група потребители за услугите на електронното управление.

Резултатът:

Създаден е комуникационен център в библиотеката с достъп до мобилни устройства и приложения. Оборудван с таблети, смартфони и електронни четци. Изготвени са 3 видео уроци „Златни умения“, които дават ясни обяснения за практически умения при работа със смартфон, таблет и електронен четец. Те са предоставени на десетте библиотеки в общинските центрове в област Враца. Чрез тях ще се даде възможност за обучение на нови потребители, които не са обхванати от проекта. Създаден е и филм „Моят Смарт-Либ“, който разказва как придобитите умения променят живота на един обучен потребител. Филмът е изпратен до 26 регионални библиотеки в страната.

Устойчивост:

Идеята ни е обученията да продължат. Търсим вариант това да се случи чрез един от мобилните оператори, за да може проектът да се мултиплицира и в останалите общини на територията на област Враца. Необходими са ни и доброволци, с помощта на които да се провеждат обученията за работа с мобилни устройства и приложения на хора над 55

години. Причината е, че библиотеката няма достатъчно човешки ресурс за провеждане на обучението, тъй като е необходима индивидуална работа с всеки потребител. Предложението ще бъде насочено предимно към младежи над 18-годишна възраст, които могат да работят добре с новите технологии. Обученията ще се провеждат два пъти в седмицата, в рамките на 90 минути, при събрана група от минимум 10 човека.

Този проект се реализира с подкрепата на Фондация „Глобални библиотеки-България“ в рамките на конкурс „Библиотеката - активен участник в обществения живот“, в изпълнение на договор РД11-00-115/24.06.2016 г. с Министерство на културата.

Проект E-skills for E-inclusion

Фондация „Глобални библиотеки – България“ изпълнява проект E-skills for E-inclusion, чиято основна цел е разработване на обучителна програма по компютърна грамотност за уязвими групи с цел улесняване на достъпа им до пазара на труда. Проектът се изпълнява в партньорство с още 5 организации от Северна Ирландия, Испания, Италия и Румъния и е финансиран със средства от Европейската програма Еразъм+.

Развитието на технологиите през последните десетилетия не само преформулира начина на правена на бизнес, но и влияе значително върху пазара на труда в целия Европейски съюз. Преодоляването на появилото се несъответствието между нуждите на пазара и наличните дигитални умения на работната ръка е ключов приоритет в дългосрочните и средносрочни стратегии на Европейската Комисия и в секторните политики на отделните страни. Въпреки полаганите усилия, статистиката сочи, че значителен процент от европейците нямат елементарни дигитални умения и/или никога не са използвали интернет.

Отчитайки тези тенденции на европейско равнище, партньорите си поставят няколко основни задачи при изпълнението на този проект:

- Разработване и прилагане на новаторски приобщаващи методи за обучение на възрастни с цел повишаване на основните дигитални умения на уязвимите групи, включително нови учебни програми, курсове и придружаващи учебни материали и инструменти;
- Разширяване и удостоверяване компетенциите на учителите за по-ефективно провеждане на курсове по компютърна грамотност за уязвимите групи;

- Разработване и прилагане на иновативни инструменти за оценка на придобитите дигитални умения на обучените представители на уязвимите групи;
- Разработване на многоезичен уеб портал за преподаватели по компютърна грамотност;

В България ФГББ изпълнява проекта с активното участие на 4 регионални библиотеки: РБ „Христо Ботев“ – Враца, РБ „П.Р. Славейков“ – Велико Търново, РБ „Христо Смирненски“ – Хасково и РБ „Стилиян Чилингиров“ – Шумен.

Проект „Правна информация в обществените библиотеки“

Фондация „Глобални библиотеки – България“ започна изпълнението на проект „Правна информация в обществените библиотеки“, финансиран от Посолство на САЩ в България.

Проектът пилотира нова е-услуга в библиотеките, като по този начин повиши капацитета им на информационно-образователни центрове в местната общност.

Той се реализира в партньорство със студентската правна клиника към Юридическия факултет на УНСС.

Дейностите са насочени към подобряване на достъпа до правосъдие на българските граждани, чрез повишаване на правната им култура и грамотност. За целта бе изградена система за онлайн заявки и запитвания. Чрез нея гражданите могат да получават безплатно отговори на своите въпроси от студентите в правната клиника. Те ще бъдат правно ориентирани как да решат своите казуси – самостоятелно, чрез адвокатска услуга или чрез безплатна правна помощ по съответния ред.

Проектът се реализира със съдействието на Регионалните библиотеки в Благоевград, Кюстендил, Враца и Видин, общинската библиотека в град Самоков и читалищната библиотека в град Ботевград.

Проект „Студентски практики – фаза 1“

През 2017 г. Регионална библиотека „Хр. Ботев“ работи по проект „Студентски практики – фаза 1“, финансиран от Оперативна програма на НОИР, който цели да улесни прехода от образователни институции към работно място и насърчава изграждането на стабилни партньорства. Трима студенти от Педагогическия факултет на Великотърновския университет,

филиал Враца се включиха в лятна работа с деца като стажант-библиотекари. За тях бе разработена специална програма, която да приложи в практическата работа с деца придобитите знания в Университета.

През лятото на 2017 г. разработихме и проект за „Климатизация” на „Обща читалня” и съвършно помещение, с който кандидатствахме пред Фонд условия на труд към Министерството на труда и социалната политика. Този проект остана нефинансиран.

VI. Координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност

През 2017 г. Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца извършва координационна, експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките от област Враца, съгласно Закона за обществените библиотеки от 2009 г.

На територията на област Враца през 2017 година са работили 115 библиотеки с щатни библиотекари:

- * Регионална библиотека „Христо Ботев” – Враца;
- * Читалищни библиотеки – 103;
- * Училищни библиотеки – 7;
- * Вузовски библиотеки – 2;
- * Специални библиотеки – 2.

Основни дейности в отдела са свързани с изпълнението на задълженията на Регионална библиотека за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките и библиотекарите на територията на област Враца. По-значимите от тях са – организацията и провеждането на националните кампании, обявени от ББИА, Министерство на културата, Фондация „Глобални библиотеки – България”, община Враца и други образователни институции и фондации.

През 2017 г. са направени 218 устни консултации с библиотекари от областта по основи на библиотечната теория и практика – комплектуване, обработка на БД, водене на Дневник на библиотеката, класификация на БД, инвентаризация на БФ и други.

В отдела се поддържа Информационен масив за състоянието на библиотеките и движението на кадрите в областта. Той съдържа данни за

читалището – име, ПК на населеното място; за работещия библиотекар – име, длъжност, образование и квалификация, адрес, телефон и и-мейл за контакти.

Информационната дейност се реализира в 2 посоки – от една страна за библиотекарите от област Враца и от друга за институции и организации на регионално и национално ниво се подава информация за библиотеките.

През 2017 г. справки, анкети и проучвания, статистически показатели и информации са подавани на Община Враца, Областна администрация - Враца, ББИА, Фондация „Глобални библиотеки – България” и Министерство на културата.

Библиотечните специалисти от Враца и областта своевременно са информирани за всички важни събития и кампании на регионално и национално ниво, инициирани от Регионална библиотека, ББИА и Министерство на културата, като Маратон на четенето, Национална библиотечна седмица, Нощ в библиотеката, Ден на народните будители. А също така възможности за проекти и програми, обяви на различни фондации и институции, по които могат да кандидатстват читалищните библиотеки. Интересните нови инициативи през 2017 г. са „Нощ на четенето” – 14 януари, отбелязана с представяне на местни автори и „Нощ на книгите за Хари Потър” – 3 февруари, предизвикала много голям интерес сред врачанската общественост. Тези нови кампании бяха успешно популяризирана сред библиотечната общност, реализирани от Регионална библиотека „Христо Ботев” и в много библиотеки от областта. Голям процент от колегите се включват в националните кампании и обявяват Дни на отворени врати, с което популяризират библиотеките, дейностите си и допринасят за изграждане на вици за четене и интерес към книгите.

През годината Регионална библиотека полагаше усилия да подпомага библиотекарите от областта в обучения за разширяване на познанията в различни сфери на обществения живот и новости в библиотечната теория и практика.

На 25.02.2017 г. в Конферентната зала на Община Враца се проведе Годишно събрание за отчитане дейността на обществените библиотеки от област Враца. Общо 75 библиотечни специалисти взеха участие в срещата, организирана от Регионална библиотека „Христо Ботев”, на която се обсъди изпълнението на плановите показатели през 2016 г., проблемите, възможностите и перспективите за развитие. Сред официалните гости бяха Спаска Тарандова – изпълнителен директор на Фондация „Глобални библиотеки – България”, Върбинка Борисова – представител на Областна

администрация - Враца и Радосвета Крумова – представител на Община Враца. През 2016 г. на територията на област Враца са работили 115 обществени библиотеки, които предоставят на своите потребители информация от всички области на знанието, удовлетворяват все повече разнообразните читателски питання и предлагат равен достъп до информация за всички граждани, отчете заместник-директорът на регионална библиотека Антоанета Георгиева. Тя допълни, че за изпълнението на своята мисия библиотеките разполагат 1 547 590 библиотечни документа; от техните услуги през годината са се възползвали 24 781 потребители; които са направили 384 280 посещения и са заели 453 782 библиотечни документа. Набавени са 21 100 нови заглавия. През отминалата година библиотеките от Врачанска област са разработили 72 проекта, от които 29 са реализирани и 43 – действащи.

Министерството на културата на Република България създаде през 2016 г. Регистър на обществените библиотеки, съгласно чл. 10 от Закона на обществените библиотеки. За воденето на Регистъра Министърът на културата утвърди „Правила за водене на регистъра на обществените библиотеки.” В изпълнение на задълженията си по ЗОБ за оказване на експертно-консултантска и квалификационна дейност за библиотеките на територията на област Враца, Регионална библиотека „Христо Ботев” организира на 13 май 2017 г. Информационна среща относно обновяването на базата данни с цифрови показатели за 2016 г. в Регистъра на обществените библиотеки. В Деня на библиотекаря 65 библиотечни специалисти от всички общини в област Враца участваха в срещата на тема „Указание за актуализиране на информацията съдържаща се в базата данни на Регистъра на обществените библиотеки”. Те се запознаха със сайта www.biblio.com и получиха разяснения за начина на попълване в него. Бяха обсъдени актуални теми и проблеми, както и възможностите за разширяване кандидатстването с проекти по различни програми. Срещата продължи с представяне на целите за устойчиво развитие на ООН „Трансформиране на новия свят. Дневен ред 2030 за устойчиво развитие” и дискусия.

За трета поредна година Регионална библиотека „Христо Ботев” и ББИА – секция Враца връчиха годишните библиотечни награди в рамките на Националната библиотечна седмица 2017 г. „Библиотеките – национална идентичност и многообразие”. Отличията бяха връчени на официална церемония в Деня на библиотекаря – професионалния празник на библиотечните и информационни работници. В категория „Най-добра

библиотека в област Враца на 2016 г.” наградите са две: библиотеката при НЧ „Просвета 1925-Мездра” – гр. Мездра и библиотеката при НЧ „Съзнание-1927” – с. Долни Вадин, община Оряхово. Те получиха грамоти и плакети, връчени от заместник областния управител на Враца Мирослав Комитски.

С титлата „Най-добър библиотекар в област Враца на 2016 г.” бе удостоена Маргарита Кръстева, библиотекар в СУ „Васил Кънчов” – гр. Враца. Тя получи наградата от заместник-кмета на гр. Враца Петя Долапчиева.

В категория „Подкрепа за библиотеките 2016 г.” наградата отиде при Сдружение „Първи юни” – гр. Бяла Слатина за съвместната работа и добрите практики, които прилагат с библиотеките от общината. Отличието връчи Мария Дончева, сътрудник на евродепутата Владимир Уручев.

Кметът на община Враца Калин Каменов поздрави библиотекарите по случай професионалния празник и специално заместник-директора на Регионална библиотека Антоанета Георгиева за приза, който получи от ББИА – „Библиотекар за годината 2016”.

През месец септември започна обучение за придобиване на трета степен професионална квалификация „Библиотекар” в специалност Библиотекознание. Финансирането е по проект „Ваучери за заети лица”, съфинансиран от Европейския социален фонд на Европейския съюз чрез ОП „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020. Организатори са Център за професионално обучение към Асоциация „Съвременни читалища”, ББИА и Регионална библиотека „Христо Ботев”. 10 библиотекари от читалщни библиотеките ще се обучават в продължение на 960 учебни часа в рамките на 10 месеца.

Еднодневен семинар „Уикипедия в библиотеките” се проведе на 9 октомври. В него участваха 11 библиотекари от РБ и ЧБ, а обучители бяха представителят на Уики общността в България и университетски преподавател д-р Вася Атанасова и Жюстин Томс – един от водещите експерти и предприемачи у нас в областта на онлайн медиите и онлайн маркетинга. Участниците в обучението бяха запознати с основополагащите принципи на свободната енциклопедия Уикипедия и Уики общността. Сред най-дискутираните теми бяха достоверността и качеството на източниците на информация. Семинарът завърши с практическа работа по създаване на статии в Уикипедия, както и качването на снимково съдържание в мултимедийното хранилище Общомедия.

На 9 и 10 ноември 2017 г. в Националния дворец на културата се проведе втори Национален форум „Библиотеките днес“, организиран от Фондация „Глобални библиотеки – България“. В него участваха представители на всички целеви библиотеки от област Враца, които се включиха в дискусиата „Успяват ли българските библиотеки да отговорят на нуждите на гражданите в съвременния свят на бързоразвиващи се технологии и докъде стигна процесът на дигитализация на библиотечните фондове у нас?“. Съвременните библиотеки със своите информационни възможности трябва да допринасят за изкореняване на бедността в обществото, за добро здраве и благополучие, за качествено образование, достойни условия на труд и икономически растеж, устойчиви градове и общности.

VII. Професионална квалификация

През изминалата година библиотечни специалисти преминаха през следните обучения:

- запознаване с най-новите тенденции и програмни продукти в областта на автоматизацията на библиотечните процеси;
- обучение по проблемите на стандартизация и каталогизация и въвеждане на новите Таблици за УДК в българските библиотеки;
- обучение „Как да презентираме успешно каузата си“;
- обучение по библиотерапия;
- обучение по дигитализация;
- обучение „Услуги в модерната библиотека“;
- обучение „Уеб дизайн“;
- обучение „Глобално образование за Глобалните библиотеки“;
- обучение „Общуване и работа с потребители и общности“;
- обучение за прилагане на онлайн услуги в библиотеката „Моята библиотека“;
- обучение по здравословни и безопасни условия на труд.

VIII. Административна и финансова дейност

През 2017 година библиотеката работи със съвременна организационно-функционална структура. Създадена с цел оптимизиране на библиотечната дейност и създаване условия за въвеждане на иновации.

През периода бе внесено за разглеждане и приемане в Общински съвет Враца Предложение за изменение и допълнение на чл. 51, ал. 7 от Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Враца. С изменението и допълнението на чл. 51, ал.7 от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги и права на територията на община Враца се цели коректно и точно посочване на всички услуги, които предоставя Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца и тяхната цена. Начинът, по който те ще бъдат осъществявани се регламентира в Правилник за обслужване на потребители, който бе актуализиран съобразно измененията в Наредбата.

В края на годината в Регионална библиотека работят 26 щатни служители. Изразходваният бюджет на библиотеката за 2017 г. е в размер на 377 739 лева. (*Виж Приложение 10*)

Средната брутна заплата за 2017 година е 732.30 лв.

Награди във връзка с постигнати високи резултати на служителите бяха получени два пъти – за 11 май – Професионален празник на библиотечни и информационни специалисти и по повод 1 ноември - Ден на народните будители. В период пролет-лято и период есен-зима на служителите бяха изплатени и средства за работно облекло, в размер общо на една минимална работна заплата. Финансовата година за Регионална библиотека „Христо Ботев“ - Враца приключи без задължения. През отчетния период са проведени 16 заседания на Дирекционен съвет като специализиран колективен съвещателен орган, на които са разглеждани и взети решения по основни проблеми, касаещи библиотеката.

IX. Материално-техническа база

През последните години бяха положени огромни усилия състоянието на материално-техническата база да се подобри. Сменена е дограмата на голяма част от отделите. През 2017 г. в библиотеката бе направен ремонт на Зала за обучения, Справочно-библиографски и информационен отдел, отдел „Комплектуване, обработка и каталогизация“, филиал в ж.к. Дъбника. В отдел „Заемна за дома“ бе монтиран нов климатик. Чрез планирани средства от бюджета на библиотеката бе закупена машина за почистване на книги. Тя отстранява прах и микроорганизми от книги и документи без използването на препарати и химикали. Ниското ниво на шум позволява използването и в читални зали. Редовното почистване на книгите в обръщение, запазва изданията от вредители и предпазва здравето, както на читателите така и на работещия в библиотеката персонал. Община Враца изгради асансьор, който ще даде достъп на хора в неравностойно положение до всички отдели на библиотеката.

X. Връзки с обществеността

През 2017 г. Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца напълно затвърди позицията си във виртуалното пространство, като увеличи и разнообрази каналите си за разпространение на информация сред обществеността. Акцент в работата бе организацията на инициативи, под формата на предизвикателства към различни целеви групи - конкурс за написване на приказка „Капчица в града“, #VlogOn „Разкажи ми за забележителностите в твоя град“, „Кафене на знанието #Събуди се за бъдещето“. Целите на инициативите, които се организират са обвързани с мисията на обществените библиотеки – да удовлетвори потребностите на отделните лица и групи от образование, информация и личностно развитие, в това число от развлечение и занимания през свободното време. Основен приоритет бе насърчаване на гражданското участие и подкрепа в мисията – четене за всички.

В периода май - юни 2017 година се проведе анкета сред 500 тийнейджъри на възраст 15-19 години с цел проучване читателските нагласи и предпочитания на тийнейджърите. Въз основа на обобщените резултати бе изготвена концепция за обособяване на зона за тийнейджъри „Teen @ the library“.

Появата на новите технологии и медии безспорно поставя пред институциите нови предизвикателства. Модерният човек търси по-лесен начин за достъп до достоверна информация и има потребност да открие място, което ще му предложи необходимата доза анализи, новини, коментари, справки, обучения. Днес обществените библиотеки в лицето на Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца са едни от най-сигурните източници на информация, а медиите се оказват нашият най-силен съюзник в търсенето на правилната формула за нов вид общуване с потребителите. Разнообразните канали на комуникация - на живо в ефир, в сайт, фейсбук страници и преса позволяват да се постигне ниво на личен контакт между институцията и всеки един член на таргетираната публика и да бъдат отправяни персонализирани послания. Затова свидетелства и рубриката „Дарик чете“, чиято основна цел е да се стимулира четенето сред хората от Враца. Освен да информира за интересните четива в библиотеката, ефирът на Дарик - Враца се превръща и в първата трибуна за анонсиране на предстоящи инициативи на библиотеката, насочени към разнообразни публикации. На живо от радиоефира се съобщават новини, свързани с внедрени иновации, безплатни обучения, гостуващи автори, информационни кампании. Рубриката „Дарик чете“, се излъчва всеки четвъртък. Представят се най-новите заглавия, най-любопитните книги, най-търсените автори, най-добрите разказвачи, най-завладяващите истории за малки и големи. Безспорният успех на съвместната рубрика бе оценен и с връчването на приза за медия с регионално покритие на първите годишни награди на Фондация „Глобални библиотеки - България“.

За Регионална библиотека „Христо Ботев“ – Враца, поддържането на постоянен контакт с медиите е решаващо условие за привличане на внимание, за формиране на публичния образ на библиотеката и за изграждане на доверие.

Проведените събития от библиотеката са получили широк обществен отзвук и са отразени във всички регионални и национални медии.

Благодарение на доброто присъствие в медиите, социалните мрежи, платформите за споделяне и блог успяхме изцяло да променим представата за библиотеката като затворена структура. Новият ѝ облик е многопластов. Библиотеката днес е изцяло отворена към новите технологии, мотиватор за търсене на знания, място за учене, модерен културен институт съчетаващ хармонията между традицията и модерното мислене.

ПРИЛОЖЕНИЕ

**1. Сводна статистическа таблица за изпълнение на
основни показатели за 2017 г.**

№	Показатели	Ед. мярка	Отчет
1	Библиотечен фонд	Рег.ед.	260 286
2	Набавени библиотечни материали	Рег.ед.	3 325
3	Отчислени библиотечни материали	Рег.ед.	3 358
4	Текущо получавани периодични издания	Загл.	71
5	Регистрирани читатели	Брой	4 612
	- под 14 години	Брой	1 943
	- над 14 години	Брой	2 669
6	Заети библиотечни материали	Рег.ед.	140 559
7	Посещения – общо	Брой	
	- в залите на библиотеката	Брой	87 232
	- виртуални – в уебсайтове на библиотеката	Брой	134 716
8	Въведени записи в електронните БД до края на 2017 г.	Бр.зап.	4 884
9	Направени справки общо	Брой	25 629
	От тях - устни	Брой	14 746
	- писмени	Брой	102
	- авт. информационно търсене	Брой	10 781
10	Организиран масови прояви	Брой	393
11	Методическа дейност		
	- оказана експертно-консултантска помощ	Бр. конс.	218
	- организирани квалификационни мероприятия	Брой	12
	-посетени библиотеки	Брой	123
12	Щатен състав	Брой	26
13	Бюджет общо	Лева	377 739

**2. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети
библиотечни документи по съдържание според
десетичната класификация**

Индекс	Наименование	Библ. фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
0	Общ отдел	5 492	50	43	2 263
1	Философия	6 166	165	120	3 359
2	Религия. Атеизъм	1 666	56	19	720
3	Обществено политически	26 315	336	328	17 512
5	Математика. Естествени науки	15 575	40	127	1 437
61	Медицина	10 921	108	143	3 528
62	Техника.	21 420	85	498	1 011
64-69	Промисленост				
63	Селско стопанство	4 849	5	66	1062
7	Изкуство	24 917	90	59	3580
793/799	Спорт	3 972	14	19	2 955
80	Езикознание	5 791	26	60	3262
82-89	Литературознание	12 438	40	129	2800
9	История	9 956	133	94	4884
91	География. Пътешествия	3 728	8	22	1 721
	Художествена	80 937	1 685	1631	67874
	Детска отраслева	10 304	60	-	3239
	Детска художествена	16371	424	-	19392
Общо през отчетната година		260 286	3 325	3358	140 599

3. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по вид

Вид на библиотечните материали	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Книги	227 117	1184	3106	113 277
Периодични издания	14 071	69	252	24 718
Графични издания	2 336	1	-	568
Картографски издания	136	-	-	6
Нотни издания	3 070	5	-	1 574
CD	1317	26	-	154
Диафилми, диапозитиви	920	-	-	-
Грамофонни плочи	8690	-	-	14
Магнетофонни ленти и др.звуконосители	64	-	-	-
Видеокасети, DVD	950	26	-	196
Аудиокасети	1 569	-	-	25
Други - дискети	15	-	-	67
Е - книги	14	14	-	-
Общо	260 286	3 325	3358	140 437

4. Библиотечен фонд, набавени, отчислени и заети библиотечни документи по език

Език	Библиотечен Фонд	Набавени БД	Отчислени БД	Заети БД
Български	230 462	3 318	3263	139125
Руски	18 407	2	37	341
Английски	4 222	4	43	780
Немски	5 038	1	8	242
Френски	946	-	6	100
Други езици	1 211	-	1	11
Общо през отчетната година	260 286	3 325	3358	140 599

5. Набавени библиотечни документи по начин на доставяне

Общо за отчетната година	От тях				
	Чрез покупка	По депозит	Абонамент	Дарение	Заменени срещу загубени
3 235	854	122	69	2 262	18

6. Състав на читателите по професия и пол

Код	Професия	Общо
01	Работници в промишлеността	105
02	Работници в селското стопанство	-
03	Инженерно-технически специалисти	219
04	Селскостопански специалисти	24
05	Медицински специалисти	156
06	Математици, физици, химици, геолози, географи, биолози	70
07	Философи, социолози, историци, педагози, филолози, икономисти и юристи	400
08	Писатели, журналисти, артисти, художници, музиканти и др.	56
09	Учители – детски, начални и прогимназиални	290
10	Студенти	274
11	Ученици от горния курс	850
12	Ученици от начален и среден курс	1 654
13	Други	514
Общо през отчетната година		4 612
1 В това число: Мъже		1 675
Жени		2 937

7. Състав на читателите по възраст и образование

По възраст				По образование	
До 14 год.	От 15 до 18 г.	От 19 до 28 г.	Над 28 г.	Средно	Висше
1 943	496	407	1 766	868	1 260

8. Текущи периодични издания по вид и по съдържание

Отрасли на знанието	Общо	Вестници	Списания
0 Общ отдел	1	-	1
1 Философия	1	-	1
2 Религия. Атеизъм	-	-	-
3 Обществено политически науки	42	29	13
5 Математика. Естествени науки	1	-	1
61 Медицина	2	1	1
62, 64-69 Техника. Промисленост	5	-	5
63 Селско стопанство	1	-	1
7 Изкуство	4	-	4
793-799 Спорт	2	1	1
80 Езикознание	2	-	2
82-89 Литературознание	5	2	3
9 История. Биографии	1	-	1
91 География. Пътешествия	1	-	1
Художествена литература	-	-	-
Детска отраслева литература	-	-	-
Детска художествена литература	3	-	3
Общо през отчетната година	71	33	38

9. Библиотечни инициативи през 2017 година

Изложби	10
Витрини по повод бележити дати и годишнини	28
Творчески вечери, срещи с автори, представяния	21
Конференции	2
Краеведски разходки	8
Беседи за ББЗ с разходка в библиотеката	47
Литературни четения	68
Представени презентации	32
Детско утро	4
Открити уроци	30
Артистична работилница	11
Демонстрация програмиране	22
Състезания, игри, конкурси	60
Прожекция на филми	8
Обучение VlogOn	1
Дискусии	17
Кампании	10
Общо събития за 2017 г.	393

**10. Бюджет на библиотеката по параграфи за
2017 година**

Видове дейности	§§	Изразходвани средства:
Заплати и възнаграждение за персонала, нает по трудово и служебно правоотношение:	0100	210 096
Други възнаграждения и плащания на Персонала	0200	24 925
Осигурителни вноски от работодател	0500	40 736
Издръжка	1000	82 403
Разходи за членски внос	4600	80
Придобиване на ДМА и НДА	5200 5300	19 499
Общо бюджет		377 739